

בש"פ 5462/17 - שי לוי, ליאור שלמה נגד מדינת ישראל

**בבית המשפט העליון
בש"פ 5462/17**

כבוד השופט ח' מלצר
1. שי לוי
2. ליאור שלמה

לפני:
העוררים:

נ ג ד

מדינת ישראל המשיבה:

ערר על החלטת בית המשפט המוחזי בניצרת (כב'
השופט ג' אוזלאי) מtarיך 15.06.2017 ב-מ"ת
29805-05-17

תאריך הישיבה: כ"ו בתמוז התשע"ז (20.07.17)

בשם העוררים:עו"ד אבי חיימן;עו"ד עידית שננו-אמיתו

בשם המשיב:עו"ד מיכל בלומנטל

החלטה

1. לפני ערר על החלטתו של בית המשפט המוחזי בניצרת (כב' השופט ג' אוזלאי) ב-מ"ת 29805-05-17
במסגרתו בית המשפט המוחזי הנכבד הורה על מעצרם של העוררים עד תום ההליכים המשפטיים נגדם.

אביא להלן את הנתונים הדורשים להכרעה בערר.

רקע

2. בתאריך 15.05.2017 הוגש לבית המשפט המוחזי הנכבד כתוב אישום כנגד העוררים, במסגרתו יוחסה להם
עבירה של סחיטה באוימים - עבירה לפי סעיף 428 סיפה + 29 לחוק העונשין, התשל"ג-1977.

עמוד 1

© verdicts.co.il - פסק דין

3. לפי עובדות כתוב האישום, המתלוון ואדם בשם תומר הינט בניייהם, ובין העורר 1 קרבה משפחתי. לפי הנטען, החל משנת 2002 ועד לשנת 2003, היה בעלותם המשותפת של תומר והמתלוון – בית עסק מסוים, בעפולה בשם: שיפודי כינור דוד (להלן: העסק). עוד נטען כי בשנת 2013 לבקשתו של תומר, פורקה השותפות בעסק ונוצר בין תומר ובין המתלוון הסכם לפירוק השותפות (להלן: ההסכם). במסגרת ההסכם, כך נטען, נקבע כי העסק ישאר בעלות המתלוון, שיישא בעצמו בחובות הנטען של העסק, בעלות הפיזיים וביתוח העובדים, וכי המתלוון ישלם לתומר – 100,000 ש"ח.

לא惋惜 כתוב האישום, המתלוון עמד בפרטיו ההסכם. לפי הנטען, במהלך שנת 2016 הובא לידיות העוררים כי תומר איננו שבע רצון מההסכם, אז, כך נטען, גמלה בלבם של העוררים החלטה לסתור את המתלוון באזומים.

4. לפי הנטען בכתב האישום, במהלך חודש דצמבר 2016, שני מועדים שונים, העורר 2 הגיע למקום סמוך לעסק וביקש מהמתלוון שיצא אליו. העורר 2, כך נטען, הציג עצמו בפני המתלוון כשותפו של העורר 1 וציין בפניו כי תומר טוען שבמהלך התקופה בה הם היו שותפים, המתלוון גנב ממנו כספים. לפי הנטען העורר 1 דרש מהמתלוון שיבדק "במוכנתאמת", בעניין זה, והמתלוון הסביר לעורר 2, כי בין תומר ונערק הסכם על ידי עורך דין וכי ככל שיש לתומר טענות, באפשרותו לפנות לבית המשפט. בהמשך, כך נטען, העורר 2 אמר למתלוון כי: "זה לא מעניין", וכי העורר 1 "מתחיל להטעבן", ובនוסף כי הם: "איןם בית משפט" ולכן העורר 2 מבקש לדעת אם להזמין בדיקה ב"מוכנתאמת", או ש"זה יLER לכיוננים אחרים". המתלוון, כך נטען, אמר לעורר 2 כי הוא מעדיף לשם עת הדברים מפיו של העורר 1.

5. לפי המתוואר בכתב האישום, בחולוף מספר ימים, בעוררים הגיעו למשרד, הממוקם בסמוך לעסק (להלן: המשרד), וביקשו מהמתלוון להגיע למקום. לאחר שהגיע המתלוון למקום והשלישה נכנסו אל המשרד, נטען כי העורר 1 פנה למתלוון והבהיר לו כי צריך "לסייע את העניין" והוא הציע לו ללקת להיבדק "במוכנתאמת", ואם נמצא כי המתלוון דבר שקר – יהיה עליו לשלם לו סך של 1,000,000 ש"ח, שיתחלק בין תומר והעוררים. עוד נטען כי לשאלתו של המתלוון, העורר 1 השיב כי אם תומר ימצא דבר שקר – תומר יאבד את ביתו. מיד בסמוך, כך נטען, העורר 1 אמר למתלוון כי הוא יודע כיצד הוא (העורר 1 – ח"מ) פועל, ומוסיף כי הוא היה יכול לזרוק קודם רימון ורק אז לבוא למתלוון, אולם הוא לא עשה כן מאחר שהם "משפחה". בនוסף נטען כי העוררים הגיעו למתלוון להכינם כשותפים לעסק, אולם המתלוון אמר להם שהוא איננו מעוניין בכך, ובשל חששו מהעוררים – אמר להם שהוא מעדיף למכור את העסק. בשלב זה, כך נטען, העוררים אמרו למתלוון כי הם ימכרו את העסק, ששוויו הערך בכמילון וחצי ש"ח, תוך שהם מבהירים כי מסכום זה ינקוט חוות העסק, וה יתרה, בסך של כמילון ש"ח – תתחלק בין תומר למתלוון, וכל אחד מהם יעביר לידי העוררים מחצית מהסכום שיקבל בעבר המכירה. לפי הנטען המתלוון לא סירב להצעתם, וזאת נוכח חששו מפניהם.

6. לפי הנטען בכתב האישום, מספר ימים לאחר מכן – העורר 2 הגיע לעסק, ואמר למתלוון כי העורר 1 "עצבני", משומם שהמתלוון לא עונהטלפון ולא יוצר עטם קשר, תוך שהוא מבהיר שהדבר "הולך למקומות שהוא (המתלוון – ח"מ) לא יאהב". או אז, כך נטען, המתלוון שאל את העורר 2 האם בכוונתם להרוג אותו, ובתגובה, העורר 2 השיב כי העוררים פועלם "בדרכים אחרות", תוך שהוא רומז, כך נטען, לאפשרות של זריקת חומר נפץ. עוד נטען, כי בשעות שלאוחר השיחה הנ"ל, המתלוון התקשה לתפקיד, צימצם את שעوت עבודתו בעסק, נקט אמצעי זיהרות, ונטה להסתגר בביתו.

7. למחמת הש恷ה הנ"ל, כך נטען, העוררים יצרו קשר טלפוני עם המתלוון והודיעו לו כי הם בדרך לרואה החשבון שלו, זאת מבלתי שהמתלוון הסכים לכך, ודרכו כי המתלוון יאשר טלפונית למסור להם דוחות כספיים של העסק. מיד בסמוך, כך נטען, רואה החשבון יציר קשר טלפוני עם המתלוון, וזאת כדי לקבל את הסכמתו. המתלוון נתן את הסכמתו, לפיו הנטען, וזאת נוכח חששו מהעוררים. בעבר חדשניים, כך נטען, בעקבות חששו של המתלוון מפני פגיעה בו ובמשפחהו – המתלוון הגיש תלונה למשטרה.

הליך המעצר בפני בית המשפט המחוזי הנכבד

8. בד בבד עם הגשת כתב האישום, המשיבה הגישה לבית המשפט המחוזי הנכבד בקשה למעצרם של העוררים עד לתום ההליכים. המשיבה טענה כי בידה ראיות לכואורה להוכחת העבירה המיוחסת להם בכתב האישום. עוד נטען כי לשיטתה קיימן יסוד סביר לחשש כי שחרורם של העוררים יביא לשיבוש הליני משפט, והוא אף עלול לסכן את בטחונו של המתלוון ומשפחתו וכן את שלום הציבור. המשיבה טענה גם כי לעוררים עבר פלילי מכוביד. באשר לעורר 1 נטען כי עבורי הפלילי כולל, בין היתר, הרשות בעבירות הבאות: הריגה; שחיטה באוימים; כליאת שוא; הפרת הוואה חוקית; הטרדת עד ועבירות אלימות נוספות – בעטיין ריצה שלושה עונשי מסר, אחד מהם לתקופה של 15 שנים. באשר לעורר 2 נטען כי עבורי הפלילי כולל, בין היתר, הרשות בעבירות הבאות: שוד מזון; איומים; עבירות רכוש; מרמה; בריחה ממשמרות חוקית, לצד עבירות נוספות – בעטיין ריצה שני מסרים, אחד מהם לתקופה של 8 שנות מסר. נוכח כל האמור המשיבה טענה כי בנסיבות, לא ניתן לאין, ואף לא לצמצם את המסוכנות נש��פת מהעוררים בחלופת מעצר.

9. בא כוח העוררים טען, מנגד, כי חומר הראיות לכואורה מעלה סתיות ופערים, וכן גרס כי עדמים חשובים לעניין – לא נחקרו. בעניין מסוכנותם של העוררים נטען כי מיום שהתקבל בידי המשיבה מידע מודיעיני אודות העבירות הנטענות ועד למעצרם החלפו כארבעה חדשניים, בהם העוררים והמתלוון גרו בסמיכות וקיימו אינטראקציה תקינה ביניהם. עוד נטען, כי העוררים אף ניתקו, לשיטתם, כל קשר ביניהם לבין המתלוון מאז שנערכה עם העורר 1 שיחת סיוכן מידע מודיעיני, במשטרה בתאריך 25.01.2017, בדבר "כוונת שחיטה וכוונות פגעה" (להלן: "שיחת הסיוכן").

10. זה המקום לציין כי בתאריך 09.03.2017 נזרק לבתו של המתלוון רימון רסט, ונגרם נזק גדול. בשלב זה החלו פעולות חקירה גלויות וסמיות, שבוטף העוררים נעצחו, ואולם העוררים טוענים כי אין ראיות לכואורה הקשורות אותם לכך.

11. נוכח האמור לעיל בסיקום הדברים נטען מטעם העוררים כי יש להורות על שחרורם בתנאים מגבלים במרכז הארץ, מה שיאין, לשיטתם, את המסוכנות נש��פת מהם, בנסיבות.

12. בתאריך 15.06.2017, בית המשפט המחוזי הנכבד הורה על מעצרם של העוררים עד לתום ההליכים נגדם, בקובעו, בין היתר, כי קיימת בעניינם של העוררים תשתיית ראייתית לכואורה לביסוס העבירות המיוחסות להם. באשר לסתירות, ולפערים הנטענים ביחס לראיות לכואורה – בית המשפט המחוזי הנכבד קבע כי דין של טענות אלה להתרבר במסגרת ההליך העיקרי. באשר לעילת המעצר, בית המשפט המחוזי הנכבד קבע כי אופי העבירה המיוחסת לעוררים וuberם הפלילי מלמדים על המסוכנות נש��פת מהם, וכי אין ליתן בהם אמון שישמרו על תנאי השחרור ולא ינסו לשבש את הליני המשפט. בסיקום הדברים בית המשפט המחוזי הנכבד קבע כי מדובר בעוררים שלא ניתן ליתן בהם אמון, ואף לא לאין את מסוכנותם, אלא במעצר מאחרי סוג וברית.

עמוד 3

עיקר טענות הצדדים

13. לטענת העוררים – על פי הودעת הערר וטענות בא-כוכם בדיון שנערך בפני, שהתמקדו לצורך בבחינת חלופה ועשו המירב האפשרי למען מרשםם – בית המשפט המחויז הנכבד שגה בקובעו כי המסוכנות הנש��פת מהם כה מובהקת כך שאין חלופה, שתוכל לאין, או למצער לצמצם את המסוכנות הנש��פת מהם. העוררים תומכים את טענותם זו בכך שלשליטתם, מאז שיחת הסიול, הם לא יצרו קשר עם המתלוון – כך שהשicha האמורה הייתה לשיטתם "אפקטיבית ביותר". העוררים טענו גם כי בית המשפט המחויז הנכבד שגה משנתן בכורה לעברם הפלילי של העוררים, חרף כך שלגישתם, מדובר בעבר ישן. העוררים טוענים עוד כי אין בידי המשיבה ראותו לכאהורה הקשורות את זירות הרימון לבתו של המתלוון – לעוררים. העוררים טוענו כי בנסיבות אלו היה מקום להורות על שחרורם לחלופת מעצר, או לבחון מעצר בתנאי פיקוח אלקטרוני.

14. המשיבה טענה, מנגד, כי דין הערר להידחות. לשיטת המשיבה, אין מקום, בנסיבות העניין – לשחרר את העוררים לחלופת מעצר נוכח העבירה הקשה המיוחסת להם. לגשת המשיבה, על אף שבשלב זה אין בידייה ראותו לכאהורה הקשורות במישרין את העוררים לזריקת הרימון, הרי שלא ניתן להタルם מסמיכות הפרשיות ומהדברים שהובאו בהקשר דומה בכתב האישום ונאמרו עובר לאיורע זיריקת הרימון. המשיבה טוענה עוד כי המתלוון מפחד מאד מהעוררים. המשיבה בקשה גם להפנות לעברם הפלילי המכבד של העוררים, הכלל, בין היתר, כאמור, עבירות אלימות קשות, סחיטה באוימים, הפרת הוואה חוקית (בעניינו של העורר 1) ובירהה ממשמרות (בעניינו של העורר 2).

15. בתאריך 20.07.2017 המשיבה הגישה לבית משפט זה, הودעת הבירה (לצד המרשם הפלילי של העוררים), ובה חזרה וצינה כי לגשתה יש להזכיר את העוררים במעצר, והוסיפה כי לשיטתה אין גם מקום לבחון בעניינים חלופה כלשהי, לרבות מעצר בתנאי פיקוח אלקטרוני.

דיון והכרעה

16. לאחר עיון בהודעת הערר, בחומר החקירה שהוגש לי על ידי המשיבה ושמיעת טענות בא-כוכם הכלולים סבורני כי דין הערר להידחות. אביא נימוקי למסקנה זו מיד בסמוך.

17. הארכת מעצרו של נאשם עד תום ההליכים נגדו מחייבת קיום של שלושה תנאים מצטברים: ראותו לכאהורה,UILת מעצר, והעדך חלופה מתאימה (ראו: סעיף 21 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים)). בעניינו, לא מצאת מקום להתערבות בקביעת בית המשפט המחויז הנכבד כי כנגד העוררים יש בנסיבות ראיות לכאהורה באשר למה שמוכיחים להם (ראו, למשל: גירסתו של המתלוון מתאריכים: 28.04.2017, עמ' 2; מתאריך 13.03.2017, עמ' 6; 28.04.2017, עמ' 2). יצוין כי הדגישה בשלב זה של ההליך היא לתשתיית ראיותית גומלית בלבד, המקימה סיכוי סביר להרשותה, ובית המשפט איננו נדרש, כלל, לשאלות הקשורות

במהימנות העדים ולסתירות המצוית בהודעותיהם (ראו: בש"פ 4427/15 מסיקה נ' מדינת ישראל (08.07.2015)). אף הקביעה כי קיימת בנסיבות עילית מעצר – מובסת, וזאת, בין השאר,abis לב לחומרת העבירה המוחסת לעוררים (ראו: בש"פ 5026/14 מירילאשווili נ' מדינת ישראל (27.07.2014); בש"פ 5265/14 פרץ נ' מדינת ישראל (13.08.2014)), נסיבות ביצועה הנטען, וuberם הפלילי המכובד של העוררים.

18. משך, יותר עתה לבחון את האפשרות לקיומה של חלופה, לרבות בדיקת האפשרות להורות על מעצרם של העוררים בתנאי פיקוח אלקטרוני (ראו: סעיפים 21, ו-22-א-22ג לחוק המעצרם; בש"פ 3545/15 מדינת ישראל נ' חיים (08.06.2015); בש"פ 8155/15 קלר נ' מדינת ישראל (09.12.2015); בש"פ 4256/16 חסין נ' מדינת ישראל (20.07.2016); בש"פ 6074/16 דומראני נ' מדינת ישראל (22.08.2016)). בהקשר זה נקבע "מגנון דו-שלבי":

בשלב הראשון – על בית המשפט לבחון האם חלופה כלשהי עשויה, באופן עקרוני, להפיג, או למצער להפחית, את המסוכנות הנש��פת מהנאשם ברמה המתקבלת על הדעת. בפסקה נקבע כי שחרור לחלופת מעצר תלוי, בין השאר, בשאלת האם ניתן לתת אמון בנאשם. בחינתה של סוגיה זו תעשה, בין היתר, בהתאם למספר מבחנים, בכללם: עברו של הנאשם; התנהגותו במהלך האירועים מושאי כתוב האישום; ונסיבותיו הפרטניות של כל מקרה ומקרה (ראו: בש"פ 7129/15 מדינת ישראל נ' גפני (28.10.2015); בש"פ 16/13 6613 ברלנד נ' מדינת ישראל (15.09.2016)).

בשלב השני – בית המשפט נדרש לבחון את החלופות הקונקרטיות המוצעות לו, לרבות האפשרות למעצר בתנאי פיקוח אלקטרוני, ואת מידת התאמתם למידותיו של הנאשם הספציפי, בהתאם למאפייניו האישיים ולטיב הסיכון הנש��ף ממנו (ראו: בש"פ 8389/15 אבו כטר נ' מדינת ישראל (27.12.2015); בש"פ 1971/16 קופר (קופרשמיד) נ' מדינת ישראל (13.03.2016)).

במהלך "יום הבדיקה הדו-שלבית", יתכונו מקרים בהם בית המשפט ישתכנע, כבר במסגרת שלב הראשון, כי המסוכנות, או החשש מפני שיבוש היו כה מובהקים בנסיבות המקרה, עד אשר שום חלופה לא תסוכן – וזה לא ידרש בית המשפט לבחינת חלופות קונקרטיות (ראו: בש"פ 27/15 יונס נ' מדינת ישראל (15.01.2015); בש"פ 16/13 4513 דומראני נ' מדינת ישראל (22.06.2016); בש"פ 17/13 1495 מדינת ישראל נ' זאודי (21.02.2017)).

19. בפסקתנו נקבע כי עבירות כגון סחיטה באיזומים, מעצם טבען: "מלמדות על מסוכנות הנאשם ואין מתאימות בדרך כלל לחלופת מעצר" (ראו: בש"פ 4120/11 דדווש נ' מדינת ישראל, פיסקה 14 (06.06.2011); בש"פ 5113/14 מדינת ישראל נ' אדיניב (03.08.2014); בש"פ 1409/17 מדינת ישראל נ' קדיילץ (03.04.2017)). זאת מושום שעבירות אלה מתאפיינות במסוכנות אינרגנטית ובחשש מפני שיבוש הליידי משפט וכן קיימן קושי לאין את הסיכון הגלום בהן, בכל אמצעי שאיננו מעצר מאחוריו סורג ובריח.

20. בnidzon דין – נראה כי עניינים של העוררים, נמנה על אותם מקרים בהם לא תסוכן בעניינים של חלופת מעצר, אך לא מעצר בתנאי פיקוח אלקטרוני. לעוררים מוחסת עבירות סחיטה באיזומים בעלי אופי אלים, וזאת חרף כך שלא מוחסת להם בכתב האישום מעורבות בזריקת הרימון. לעוררים עבר פלילי מכובד, הכלול, בין השאר, אצל העורר 1 הרשעות בעבירת הריגה, סחיטה באיזומים, הפרת הוואה חוקית, הטרדת עד וUBEIROT ALIMOT NOSFOOT – בעטין ריצה שלושה עונשי מאסר, אחד מהם לתקופה של 15 שנים. בעניינו של העורר 2 – רשומות שם הרשעות בין עבירה של שוד מזון, איזומים מרמה, ובריחה ממשמורה חוקית, לצד עבירות נוספות – בעטין ריצה שני מאסרים, אחד מהם

لتקופה של 8 שנות מאסר.

21. לנוכח המכול שתוואר לעיל – אין להתערב במסקנותו של בית המשפט המחויז הנכבד לפיה מדובר בעוררים: "שאין מורה החוק עליהם, אין ליתן בהם אמון ולא ניתן לאין מסוכנותם אלא על ידי השארות באחרוי סוג ובריח" (שם, בעמ' 20), וזאת על אף השפעתה הממתנת הנטענת של שיטת הסיקול.

אשר על כן – העරר נדחה.

ניתנה היום, כ"ג באב התשע"ז (15.8.2017).

שפט